

5. seiklus „Jumala inimesed“

Pühapäevakoolitund 21/100

Jumala seadused

2. Moosese 20:2–8, 12–17

„Jumala seadused“ on viienda seikluse „Jumala inimesed“ esimene piiblilugu.

SEIKLUSE ALGUS...

Kirjakoha lugemine

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: tutvustada selle tunni piiblilugu

Abivahendid: Piiblid või raamatud „Suur Piibliseiklus“ (kumbki ei ole kohustuslik)

1. Alustage seiklust sellega, et otsite Piiblist üles ja loete kirjakoha 2. Moosese 20:2: „Mina olen Issand, sinu Jumal, kes sind tõi välja Egiptusemaalt, orjusekojast.“

2. Mida see kirjakohas ütleb tänase piibliloo kohta?

3. Kas seal on mainitud mõnda inimest või kohta?

4. Mis sa arvad, millest täna juttu tuleb?

5. Julgusta lapsi ära arvama, millest tunnis juttu tuleb. See aitab lastel olla aktiivsemalt tundi jälgimas ja arendab nende etteaimamisvõimet.

Teemalaul

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: ülistada koos Jumalat

Abivahend: Võib kasutada fonogrammi või laulu CD-lt, kui see võimalus on olemas.

Ajajoon

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: mõista, milline koht on sellel konkreetsel piiblilool Jumala ja Tema rahva pikemas (aja)loos

Abivahendid: raamatud „Suur Piibliseiklus“, Piibli ajajoon (ei ole kohustuslik)

1. Milline koht on sellel piiblilool Jumala ja Tema rahva pikemas (aja)loos?

Otsi välja raamatu „Suur Piibliseiklus“ lk 31 paremal servas asuv ajajoon.

2. Vaadake selle ajajoone märgitud osa, kus on kirjas viienda seikluse viis piiblilugu.

Milline koht on sellel seiklusel Jumala suures loos? Milline koht on tänasel lool viienda seikluse viie loo hulgas?

3. Kui on kasutada veel mingeid teisi Piibli ajajooni, siis arutlege, kuhu see Piibli kirjakohas sellel ajajoonel sobitub. Kas see on suure loo algusosas? Kas see on enne või pärast Jeesust? Mis veel kohe vahetult enne ja pärast seda lugu toimub?

Avaküsimused

Kestus: 5–10 minutit

Eesmärk: ärgitada mõtteid selle piibliloo kohta ja seostada neid oma kogemustega

1. Arutlege nende küsimuste üle üheskoos. See oleks sissejuhatus tänasele piibliloole.

- Kas sinu koolis on eeskirjad või käitumisreeglid? Millised neist on sul meeles? Kas neid on raske või kerge järgida?
- Kas su kodus on reeglid? Mille kohta?
- Kas sinu meelest on reeglid vajalikud? Miks või miks mitte? Mis juhtuks ilma reegliteta?

Mäng

Kestus: 10 minutit

Eesmärk: mõelda selle üle, missugused on Jumala käsud ja mis mitte

1. Kutsu lapsed seisma keset toa keskele. Ütle neile, et te hakkate tegelema Jumala käskudega. Seleta neile mängu reegleid (väiksemate laste puhul peaks need olema lihtsamad).
2. Ütle lastele, et nad peavad jooksuma ühe seina äärde, kui sa loed käsu, mis puudutab suhet Jumalaga (näiteks: „Mina olen ainus Jumal!”) Kui sa loed inimestevaheliste suhetega seotud käsu (näiteks: „Austa oma vanemaid!”), siis tuleb joosta teise seina äärde.
3. Mängu järgmises osas muutuvad mängureeglid. Kui lapsed arvavad, et sinu öeldud käsk on hea (näiteks: „Aita oma sõpra, kui ta on hädas”), siis neil tuleb hüpata üles-alla ja lehvitada kätega. Kui nad arvavad, et see käsk on halb (näiteks „Tõuka järjekorras eespool seisvat inimest”), siis tuleb kükitada ja katta kõrvad kätega.
4. Käsud, mida ette loed, võid ise välja mõelda või valida siit nimekirjast. Osa käske peaks olema Jumala antud 10 käsu hulgast, millele tänane piiblitund keskendub. Loe neid läbisegi ja aeg-ajalt korrates.
Näited:
Võta oma väiksem õde või vend ka mängu.
Mina olen ainus Jumal.
Austa oma vanemaid.
Aita oma sõpra mänguväljakul.
Tõuka järjekorras eespool seisvat inimest.
Ära varasta.
Ära ole kade.
Löö oma õde või venda.
Ära valeta.
Aita koristada.
Karju oma isa peale.
Austa Jumala nime.
Kutsu oma sõber kirikusse.
Ära kummarda ebajumalaid.
Luba oma vennal mängida sinu uut arvutimängu.
Pühitse pühapäeva.
5. Pärast seda, kui olete tänase tunni piiblitund läbi lugenud, saate selle nimekirja üheskoos taas üle vaadata ja mõelda, missugused nendest käskudest on Jumala 10 käsu hulgas.

SÜVENEME PIIBLILOOSSE

Piiblilugemine

Kestus: 10 minutit

Eesmärk: kuulata piiblilugu või lugeda seda ise ja mõista selle loo konteksti

Abivahendid: Piiblid, raamatud „Suur Piibliseiklus“

1. Tausta loomine

Jutujärg...

Umbes kaks kuud pärast Egiptusest lahkumist jõudis Iisraeli rahvas Siinai mäe juurde. Jumal ütles Moosesele, et kui iisraellased kuulavad Tema sõna, siis saab neist eriline rahvas, kellel on eriline suhe Jumalaga. Ainult Mooses tohtis minna üles pühale mäele Jumala sõnumit kuulama. Jumal andis Moosesele 10 käsku (korraldust/seadust), mida pidades said nad elada Jumala ligiolus. Neli esimest räägivad Jumala ja inimeste vahelistest suhetest; kuus järgmist aga inimeste omavahelistest suhetest.

2. Lugege koos

Lugege koos 2. Moosese 20:2–8, 12–17.

Loe selle kirjakoha tekst neile ette või lase lugeda mõnel lapsel, kes oskab soravalt lugeda. Teised jälgivad teksti oma Piiblitest.

3. Mis edasi sai ...

Enne kui edasi lähete, võtke mõni hetk aega, et mõtiskleda selle üle, mida te just lugesite või kuulsite. Mis laste arvates Jumala loos järgmisena juhtub? Olenevalt sellest, mis mõtteid nad avaldavad, selgita neile:

Samal ajal kui Jumal Moosesega mäe peal rääkis, oli ümberringi müristamist, välku ja suitsu. Rahvas oli hirmunud. Mooses aga ütles, et nad ei kardaks. Jumal tahtis, et rahvas tunneks Tema käske, oskaks vahet teha heal ja halval, ning saaksid olla Tema ligi.

Vaatame pilti

Kestus: 5–10 minutit

Eesmärk: süveneda sellesse piibliloosse nägemismeele kaudu

Abivahendid: raamatud „Suur Piibliseiklus“

1. Otsi üles väike pilt „Jumala seadused“ raamatu „Suur Piibliseiklus“ 36. leheküljel. Kirjeldage üksteistele, mis sealt pildilt paistab. Kuidas on sellel pildil kujutatud sündmusi ja inimesi, kelle kohta just lugesite?

2. Ava leheküljel 33 ja 34 asuv suur pilt. Leia üles, missuguses kohas pildil on „Jumala seadused“.

3. Anna lastele piisavalt aega ja võimalust seda pilti uurida, sest sealt on võimalik väga palju huvitavat leida ja avastada.

4. Aita lastel seda kõike sõnadesse panna, küsides küsimusi, näiteks:

- Kes on pildil?
- Mis seal toimub?
- Kas sa mäletad, mis toimus enne seda?

- Kas sa oskad selle pildi järgi kogu loo jutustada?
- Mis sa arvad, mis edasi saab?

Uuri Piiblit

Kestus: 10–15 minutit

Eesmärk: mõista, millest see piiblilugu tegelikult räägib

Abivahendid: raamatud „Suur Piibliseiklus“

1. Vastake koos küsimustele raamatu „Suur Piibliseiklus“ 36. leheküljel.

Kas sa teadsid...

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: saada teada olulisi asju Piibli kohta

Siinai

See on mäe ja seda ümbritseva kõrbe nimi. Jumal rääkis Moosesega Siinai mäel ja andis talle eluks olulised 10 käsku. Siinai oli ka koht, kus Mooses oli mõnda aega varem karjaseks, kui Jumal rääkis temaga põlevas põõsas, mis ei põlenud ära.

Vaeste toit

Lisaks kümnele käsule, mis anti Moosesele Siinai mäel, andis Jumal oma rahvale veel mitmeid seadusi. Üks seadus ütles, et lõikusajal korjaku põllumehed või aednikud ainult korra oma põldudelt ja puudelt saaki. Kõik, mis maha jääb või kukub, tuli jätta vaestele või võõrastele järelnoppimiseks.

Kõrbe toit

Teel Jumala töötatud maale nurisesid inimesed palju oma raske elu pärast kõrbes. Jumal saatis neile iga päev „mannat“, see oli midagi meemaitset küpsise sarnast. Inimesed võisid mannat korjata kuuel päeval nädalas, mitte aga puhkepäeval (hingamispäeval, sabatil), sellepärast korjasid nad hingamispäevale eelneval päeval topelt koguse.

Manna tähendab: „Mis see on?“ ja tuleneb heebreakeelsest sõnast *man hu*. Seda ütlesid iisraellased, kui nad nägid esimesel päeval miskit valgeid helbeid maapinda katmas.

Kuldsalm

Kestus: 5–10 minutit

Eesmärk: õppida pähe selle piiblitunni kuldsalm

Abivahendid: trükitud salm väikesel lehel iga lapse jaoks kaasavõtmiseks

1. „Mina olen Issand, sinu Jumal, kes sind tõi välja Egiptusemaalt, orjusekojast.“ 2. Moosese 20:2

2. Seiske ringis, võtke ringis seistes paaridesse ja paarilised seisavad näoga üksteise poole. Lugege salmi ja liikuge edasi (paarilised vastassuunas), andes möödaminnes vastutulijatele kätt. Nii moodustub justkui katkematu kett. See sümboliseerib seda, et Jumala pääste on kõigi jaoks.

SEIKLEME

Laulame

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: koos Jumalat ülistada

Arutleme koos

Kestus: 10–15 minutit

Eesmärk: otsida ja leida vastuseid meie ja teiste küsimustele selle piibliloo kohta

Abivahend: koduleht www.suurpiibliseiklus.com arutelu ajal

1. Meie küsimused

Kui sinu rühma lastel on juba tekkinud küsimusi selle piibliloo kohta, siis on just praegu õige aeg hakata neile vastuseid otsima. Julgusta lapsi küsimusi ja mõtteid jagama.

Kas on mingi küsimus, mis on laste jaoks selle loo põhiküsimus? Mis on see, mis selle loo puhul kõige rohkem segaseks jääb või häirib? See võib olla miski, mis tundub neile ebatõenäoline või võimatu; miski, mis jääb arusaamatuks, või sõnad, millest nad lihtsalt aru ei saa. Lastel võib olla palju küsimusi! Anna neile võimalus küsida!

2. Meie vastused

Otsige üheskoos vastuseid tekkinud küsimustele. Kui rühm on suur, siis jaga see väiksemateks gruppideks ning vaata, milliseid vastuseid lapsed ise leiavad. Parim oleks, kui igal sellisel väiksemal grupil oleks ka oma täiskasvanust juhendaja. Kui aga rühm on väike, siis jagage ühiselt küsimusi ja leidke neile vastuseid. Arutle koos lastega ja ära anna neile liiga kiiresti valmisvastuseid.

Proovi järele

Kestus: 10 minutit

Eesmärk: väljendada oma armastust Jumala vastu ja kuuletumist Temale randmepaela abil

Abivahendid: 20 cm pikkused paberiribad, viltpliiatsid, kleeplint

1. Kirjuta paberiribale sõnad „Armasta Jumalat ja tee, mida Ta ütleb!“.
2. Joonista sõnade ümber värvilisi mustreid.
3. Pane riba ümber oma randme ja liimi kleeplindiga kokku.
4. Tee teine riba oma juhendajale, mis meenutaks talle, et ta armastaks Jumalat ja kuuletuks Temale.

Räägi Jumalaga

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: vestelda Jumalaga nendel teemadel, mis sellest piibliloost välja kasvasid
Paluge üheskoos, et Jumal aitaks teil elada nii, nagu Tema tahab.

Viienda seikluse palveaeg

Kestus: 5–10 minutit

Eesmärk: keskendumine Jumalale selle seikluse kaudu

Abivahendid: Piiblid

1. Tuleta lastele meelde, et Jumal andis oma rahvale 10 käsku (seadust), et näidata neile, kuidas nad saaksid elada Tema tahte kohaselt. Need seadused kehtivad ka meile tänapäeval.
2. Proovige nimetada 10 käsku ilma Piiblist vaatamata. Kirjutage need üles ja siis kontrollige Piiblist 2. Moosese 20:1–17, kui palju läks täppi. Kuna nüüd on Piiblid käes, laske sõrmede vahelt läbi 3., 4. ja 5. Moosese raamat, et näidata, kuidas Jumal täiendas neid käske paljude näidete ja detailidega.
3. Ütle lastele, et Jumal tahtis, et kõik teaksid, kuidas Tema tahte kohaselt elada. Nii et kui tema rahvas ei kuuletunud Temale, oli Jumal kurb ja vihane. Mittekuuletumine näitas, et nad ei usaldanud piisavalt seda, et Tema teadis, mis on nende elu jaoks parim. Joosua, kellest sai Iisraeli rahva juht peale Moosest, tegi kõik, mis Jumal käskis tal teha, ja seetõttu sai ta vallutada Jeeriko.
4. Arutage omavahel, mis reeglid on kodus, koolis, kirikus, jalgpalliplatsil, ujulas jne. Kas lastel on reeglid selle kohta, mis kell nad lähevad magama, vaatavat televiisorit või kui kaua nad võivad olla arvutis? Mis lapsed arvavad, miks neil on kodus reeglid? Miks on reeglite järgimine tähtis, näiteks spordimängudes?
5. Selgita, et reeglid on selleks, et aidata kõigil rõõmsalt koos elada, käituda ausalt teineteise suhtes, elada turvaliselt ja tervislikult.
6. Paluge koos Jumalalt andestust, kui te ei ole Jumala käske täitnud. Kinnita lastele, et Jumal andestab neile, kes oma tegusid kahetsevad. Palvetage, et Jumal aitaks teil kõigil täita Tema käske ja järgida reegleid kodus, koolis ja ka mujal.

Enne kui lahkute...

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: võtta kokku see, millest on selle tunni jooksul räägitud, mida on avastatud ja kogetud

Abivahendid: kaardikesed, kus on kirjas seiklusesse kuuluvate piiblilugude pealkirjad; mõtisklusvihikud või paberilehed või tagasisidelehed veebilehelt www.suurpiibliseiklus.com.

1. Iga tunni lõpus või iga seikluse lõpus (st iga viienda tunni lõpus) märkige endale kaardi peale ära, missugused osad Suurest Piibliseiklusest on läbitud.
2. Märgi oma avastused ja olulised mõtted sõnade, sümbolite või piltide abil selle jaoks võetud vihikusse või paberilehtedele. Julgusta lapsi oma avastusi ja olulisi mõtteid vestluses ka teistega jagama.